

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
прот. № 1 від 5.10.2022 р.

ВСТУП ДО ФАХУ
СИЛАБУС

2022/2023 навч. рр.

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа і страхування
Освітня програма	– Управління фінансами, банківська справа і страхування
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Кількість кредитів ЄКТС	– 3 (90 годин)

Спікер курсу – Стешенко Олена Дамирівна (канд. економ. наук, доцент)
Контакти: 38 (057) 730-10-94, e-mail: steshenkoed@kart.edu.ua
м. Харків, майдан Фейербаха, 7, ауд. 3.518

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» в умовах формування та розвитку ринкових відносин поряд із використанням новітніх технологій, телекомунікацій та інформаційного простору є одним із важливих сегментів освітньої програми. Це особлива дисципліна, яка розкриває особливості взаємовідносин державних і фінансових інститутів щодо задоволення фінансових потреб і формування пропозицій на фінансово-економічні послуги на державному рівні або у світовій інтеграції країн.

Формування ринкової інфраструктури України потребує підготовки кваліфікованих фахівців з фінансів, банківської справи та страхування для державного управління та місцевого самоврядування, суб'єктів господарської діяльності, фінансових закладів та їх ефективного використання.

Чому одні країни, підприємства або ж люди стають фінансово успішними, а інші – ні? Якими є загальні принципи управління фінансами, які визначають успіх? Що треба врахувати, маючи бізнес-ідею? Якими є найсучасніші тренди розвитку фінансів? Саме про це йтиметься в курсі "Вступ до фаху".

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів.

Заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результати навчання (ПР):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Метою викладання курсу «Вступ до фаху» є підготовка кваліфікованих спеціалістів та магістрів у галузі фінансів, формування у студентів комплексного розуміння системи взаємозв'язків на фінансовому ринку та відповідної державної політики.

Особлива увага приділяється діловим іграм, ситуаційним завданням та виконанню конкретних завдань установ, організацій та підприємств, шляхом залучення студентів до практичної діяльності у них.

Вивчення курсу «Вступ до фаху» побудовано таким чином, щоб стимулювати майбутнього фахівця проводити дослідження і шукати шляхи саморозвитку за рахунок інтеграції навчальних дисциплін, що визначають рівень професійної підготовки. Модулі цієї фази сприяють розвитку вміння та навичок у практичній діяльності майбутніх фахівців з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

Вступ до фаху /схема курсу

Міркувати, співпрацювати	Лекції Практичні заняття Довідковий матеріал Мультимедійні презентації	Адаптуватися, шукати	<ul style="list-style-type: none"> ▪ запитувати різні бази даних; ▪ опитувати оточення; • консультиватися з експертами; ▪ здобувати інформацію; • працювати з документами та класифікувати їх; <ul style="list-style-type: none"> ▪ пристосовуватися до швидкоплинних змін • включатися в проект, • відповідати за результат, • входити до групи або колективу та робити свій внесок; • злагоджено працювати в групі або колективі; • організувати власну роботу; • застосовувати обчислювальні й моделюючі прилади
	Обговорення в аудиторії Групові завдання Самостійна робота Індивідуальні консультації Іспит	Виконати	

Організація навчання

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам глибоке розуміння систематизації успішних прикладів віртуального бізнесу та практичні рекомендації з його просування в Інтернет мережах.

Курс супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями, ситуаційними завданнями, діловими іграми та груповими завданнями.

Студенти усвідомлять кваліфікаційні вимоги, яким має відповідати майбутній фінансист; зрозуміють критерії професіоналізму працівника-фінансиста; вивчати принципи побудови і функціонування грошово-кредитної та фінансової системи держави, розподільної та перерозподільної функцій фінансових відносин на мікро- та макрорівнях.; навчатися оцінювати поточну кон'юнктуру та перспективну виробничу та ринкову ситуацію; усвідомлять процеси та фактори, які визначають внутрішнє та зовнішнє фінансове середовище, в якому працює підприємство чи установа, а також моделі та теорії, які пояснюють поведінку виробничо-економічних та соціальних систем; навчатися співвідносити вплив внутрішнього та зовнішнього середовища відносно власної організації та її можливостей, особливо на своєму рівні активності та відповідальності.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії.

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Вступ до фаху» зможуть застосувати, працюючи у підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності: Укрзалізниця; державна служба; товарні, фондові та валютні біржі; сфера міжнародної торгівлі та туризму; інвестиційні компанії; страхові компанії; банківські та фінансово-кредитні установи; дилерські та брокерські компанії; інвестиційні, трастові та майнові фонди; навчальні заклади.

Теми курсу

Тема 1. Професія фінансиста в Україні

Особливості фінансово-економічної освіти. Вимоги до умінь фахівців з фінансів за спеціалізаціями. Система підготовки фінансових кадрів. Алгоритм розробки структурно-логічної схеми вивчення навчальних дисциплін. Концепція комп'ютерної підготовки фінансиста. Критерії професіоналізму працівника-фінансиста. Кваліфікаційні вимоги до фахівця-фінансиста.

Тема 2. Фінансово-економічна освіта на сучасному етапі: стан, досягнення, проблеми розвитку

Концепція розвитку економічної освіти. Мета, завдання і принципи розвитку фінансово-економічної освіти. Завдання фінансово-економічної

освіти. Основоположними принципами розвитку фінансово-економічної освіти в Україні. Ступенева система підготовки фахівців. Способи оптимізації структури спеціальностей та спеціалізацій. тенденцій розвитку фінансово-економічної освіти та вимог практики

Тема 3. Фінанси та фінансова наука: історія, становлення, розвиток

Етимологія та сутність фінансів. Становлення та розвиток фінансової науки. Загальна характеристика фінансів та фінансових відносин

Тема 4. Фінансова інфраструктура – сукупність взаємопов'язаних складових, які забезпечують професійну діяльність майбутніх фінансистів

Сутність та характеристика фінансової інфраструктури. Фінансова інфраструктура як особливий сектор економіки країни та система взаємозв'язку економіки та фінансів.

Тема 5. Особливості фінансової діяльності суб'єктів господарювання в різних секторах економіки

Загальна характеристика суб'єктів господарювання. Характеристика фінансової діяльності суб'єктів господарювання реального сектора економіки. Характеристика фінансово-посередницької діяльності суб'єктів фінансового ринку. Організація фінансової діяльності страхових компаній. Фінансова діяльність організацій і установ, створених органами виконавчої влади. Особливості фінансової діяльності некомерційних організацій (об'єднань громадян). Фінансова діяльність підприємців – фізичних осіб.

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України)
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <https://mon.gov.ua> (Міністерство освіти України).

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentuvnz/polojennya-12-2015.pdf>)

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100- бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді письмової контрольної роботи. Письмові контрольні роботи – це ефективний метод перевірки й оцінки знань, вмінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 семестр
відвідування занять		до 5 включно
активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5 включно
виконання поточних контрольних завдань		10
виконання письмових контрольних робіт протягом модулю		20
виконання та захист самостійних робіт відповідно до варіанту		20
підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну. При заповненні екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	<u>Відмінно</u> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Викладач курсу

Стещенко Олена Дамирівна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektivkafedrifuu/steshenko-f-ua>) – лектор з питань фінансів в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2001 року. Дисертацію захистила у 2000 році у спеціалізованій вченій раді при Харківському національному університеті В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України 08.02.03 – «Організація управління, планування і регулювання економікою». Доцент кафедри фінансів з 2003 р. Напрямок наукової діяльності: удосконалення механізму страхування підприємницьких ризиків. Автор понад 100 наукових праць.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>, зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;
- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;
- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;
- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;
- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;
- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;
- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;
- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;
- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;
- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;
- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, комунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=8926>